

Verdensmøte og hundreårsdag

Nr. 5 – 1978

Den 4. juni er det 100 år siden Fränk Buchman — mannen som tok initiativet og ga inspirasjonen til Oxfordgruppen og verdensbevegelsen for Moralsk Opprustning — ble født i Allentown i Pennsylvania, USA. Han døde den 7. august 1961 i Freudenstadt i Baden-Württemberg i Vest-Tyskland. Hundreårsdagen er bakgrunn for en verdenskonferanse i Freudenstadt 2.—4. juni.

Inne i bladet bringer vi stoff om Buchmans aktualitet idag, sett med skandinaviske øyne.

En melding i den tyske Forbundsregjeringens Informasjonsbulletin etter Frank Buchmans død i 1961 gir litt av bakgrunnen for at hans hundreårsdag er en slik begivenhet i Vest-Tyskland:

«Siden 1947 har Caux (MRAs sentrum i Sveits) vært symbolet for Frank Buchmans arbeid for tyskerne. Gjennom Caux førte han Tyskland tilbake til de siviliserte nasjoners krets, etter at Hitler hadde forbudt hans bevegelse i Tyskland og høstet andre lands mistillit og forakt. I Caux møtte tyskerne politikere og vitenskapsmenn, arbeidsgivere og arbeidere, dem som under krigen hadde vært deres væpnede fiender.»

I innbydelseskomiteén til samlingen i Freudenstadt sitter bl. a. ministerpresidenten i delstaten Baden-Württemberg og biskopen i stiftet, Helmut Claus, som også er formann i det tyske evangeliske kirkeråd. Den vest-tyske forbundspresidenten Walter Scheel er innbydelseskomiteéns æresformann.

ny verden

INFORMASJON OM MORALSK OPPRUSTNING

Blant undertegnerne av innbydelsen står videre industriministeren i Bonn-regjeringen, Otto Graf Lambsdorff, fem medlemmer av riksdagens forskjellige partier og mange utenfor Tyskland, ca. 40 fra 20 forskjellige land.

Som ramme om konferansen — utvekslingen av tanker og erfaringer og planleggingen for det fortsatte verdensomspennende arbeidet for en åndelig og moralsk opprustning i Frank Buchmans ånd — er det et rikt program av musikalsk og scenisk karakter.

«Vårt sudanske eksperiment»

Vi har tidligere i *Ny Verden* brakt rapporter fra Sudan om en forsoningsprosess blant annet mellom nåværende president Nimeiry og den tidligere statsministeren, Sadiq El Mahdi, som ble dømt til døden in absentia etter et mislykket statskupp. El Mahdi og flere av hans tilhengere ble benådet etter et løfte om lojalitet til presidenten.

London *Times* av 13. april melder at også de siste av El Mahdis tilhengere nå har undertegnet en lojalitetserklæring i ambassaden i London, og vendt tilbake til hjemlandet.

Vi har mottatt et brev fra en besøkende i Sudan som skriver innledningsvis:

Erklæringen innebar en endelig oppløsning av Nasjonal Front-partiet, som var ansvarlig for kuppforsøket i 1976, da 1.000 mennesker ble drept i gategamper i Khartoum. Den innebærer fritt leide hjem for alle partiets medlemmer i utlandet — spesielt soldatene, oppløsning av alle treningsleire i Etiopia og Libya og overføring av våpen og utstyr

*til den sudanske hær. De hjemvendte garanteres alle rettigheter og tillegges de nødvendige plikter i forbindelse med gjenoppbyggingen av landet. Etter å ha fremhevet prinsippet om frie domstoler, understreker erklæringen betydningen av forsoningen etter borgerkrigen i Sør (se *Ny Verden* nr. 4, 1977): «Et stort revolusjonært fremskritt som vi støtter helhjertet.»*

Ifølge «International Herald Tribune» av 21. april «rettes søkelyset nå mot president Nimeiry, som er den kommende president for OAU (Organisation for African Unity).» Hans personlige stil har forandret seg merkbart fra roff, alkoholglad soldat til hengiven Moslem-statsmann som taler offentlig om nødvendigheten av å lytte til og adlyde Guds ledelse, og refererer til «en ny enhet på tross av alle ulikheter — vårt sudanske eksperiment». Ikke minst kan det være en viktig eksport-artikkel til et krigsherjet kontinent.

J. B.-S.

Se videre om Sudan på side 2

«Nøkkelen var at vi aksepterte ulikheten»

Et brev fra Sudan

Besøket i Sudan hadde flere siktemål. Vi hadde like meget de etiopiske flyktningene som våre sudanske venner i tankene. Dessuten var vi opptatt av forsoningsprosessen som pågår i dette nøkkel-landet.

Det er tydelig at tilgivelsens og partnerskapets tidevann strømmer sterkt, ikke bare i Nord/Sør-forholdet etter 17 års borgerkrig, men også mellom Nimeiry og Mahdi-familien som har stått steilt mot hverandre etter mye blodsutgyldelse. Ahmed El Mahdi (den tidligere statsministerens nevø og rådgiver) sa: «De politiske detaljene er klare nok, men vi må ta i betraktning det moralske aspekt ved helbredelsesprosessen i landet, og det Gud har gjort på tross av oss. Hvor gal var for eksempel ikke min holdning til Sør-Sudan — jeg var så langt på viddene som en mann kan komme.» En av lederne i Nord sa: «Nøkkelen var at vi så vår egen stolthet i øyene og brøt med den. At vi endelig aksepterte og respekterte den dype ulikheten mellom den sørlige befolkningen og oss i nord — ulikhet i rase, religion, språk og kultur — istedet for å insistere på at alt dette ikke betyr noe særlig.»

Vi hadde vel en time med Sadiq El Mahdi i hans hjem. Han fortalte om de dramatiske og bevegende hendelsene i september ifjor da han aksepterte Nimeirys tilbud. Nå utarbeider han en politisk plattform for seg selv og sine 3 millioner tilhengere. Mange av disse ble frigitt fra fengslet for å kunne stille til valg for den nye nasjonalforsamlingen. Den faktor som hadde sementert hans tillit til Nimeiry, var den personlige og livssynsmessige forvandling han merket i presidenten.

Man kan forøvrig se paralleller hos Nimeirys venn og allierte, president Sadat. I en kronikk i *The Observer* om Sadats selvbiografi, nevnes hans uttalelse i forbindelse med en åndelig opplevelse han hadde hatt da han satt i fengsel: «Den som ikke kan forvandle selve kjernen i sin egen tenkning vil heller ikke bevirke noen virkelige forandringer i samfunnet.»

Sudan er det største landet i Afrika i flateinnhold — to ganger så stort som alle ni EF-landene til sammen, og et bro-land mellom Afrika og den arabiske verden. Den kristne kirken i Sudan er nå blitt likeverdig med Islam.

Vi hadde korte møter med både Nimeiry og general Lagu, nåværende leder for det folkerike sør-området, hvor han var opprørsleder under borgerkrigen. Og vi snakket med et vidt spektrum av mennesker fra alle bakgrunner. På våre reiser rundt i landet var vi undervisnings- og informasjonsministerens gjester.

Men den som gjorde sterkest inntrykk på oss med sitt mot og sin realisme var vår private vert, dr.

Murtada, ansvarshavende embedsmann i arbeidsdepartementet. (Dr. Murtada er ansvarlig for en femårs gjenoppbyggingsplan som bl.a. omfatter et rehabiliterings- og utviklingsopplegg for det sterkt krigsherjede sør-området, på grunnlag av at «de feil og urettferdigheter som er blitt begått skal gjøres godt igjen».) På en stillferdig måte praktiserer han sin MRA-trening i familien og sitt profesjonelle liv. Ofte betyr det at han må snakke rett fra leveren og ta upopulære standpunkter, men han har alles tillit. Som tidligere student ved Addis Abeba's Universitet er han også et bindeledd med de 1/2 million flyktningene fra Etiopia, blant dem åtte venner og medarbeidere fra vår tid i Asmara. Under mange prøvelser og vanskeligheter har de klart å flykte, og har valgt å samarbeide med oss og vinne erfaringer for det fremtidige lederskap av sitt kubansk-dominerte land. Alle var modnet av sine opplevelser og har mye å gi i vår felles kamp.

Jeg er på rett sted

Mange av våre venner har selvsagt ikke kunnet forlate Etiopia og trenger alle våre bønner for bare å overleve, spesielt de som har sittet i fengsel i 4 år under forferdelige forhold. En av dem, NN, er nå eldet og svak, men han har sin tro i behold. Nylig fikk han smuglet ut en melding: «Si til mine venner at jeg er på rett sted hvor Gud ønsker meg, og at jeg har den rette jobben å fylle.» Han gir konstant inspirasjon og perspektiv til de yngre mennene i sin leir, ble vi fortalt av en av dem som hadde klart å unnsilpe.

AUSTRALSK LABOUR-POLITIKER PÅ NORGESBESØK

Den australske arbeiderpartipolitiker Kim Beazley og hans kone besøkte Oslo i slutten av april. «Beazley var som undervisningsminister ansvarlig for en av de største revolusjoner i skolesektoren i etterkrigstiden,» skrev Arbeiderbladet i et intervju med Beazley. I løpet av tre år økte det australske undervisningsbudsjettet fra 423 millioner til to milliarder australske dollars. «Vi hadde to grunntanker i vår undervisningspolitikk,» sa Beazley til Arbeiderbladet. «1. At ethvert barn, uansett hvor det bor, må få sine spesielle behov tilfredsstillet, og 2. At å nekte australneger-barna undervisning på morsmålet ville være å behandle de vel 150.000 australnegerne som en beseiret folkegruppe. Det første Labour-

MRA-mann med radikalt tilsnitt

Noen anmeldelser

I forbindelse med utgivelsen av Jens Jonathan Wilhelmsens bok *Mennesket og strukturene* på Dreyers Perspektiv-serie har en rekke aviser landet rundt hatt store oppslag om boken eller forfatteren.

Avisen *Sørlandet* i Kristiansand brukte hele baksiden av sitt lørdagsnummer til et intervju med Wilhelmsen. «MRA-mann med radikalt snitt», var overskriften på et halv-sides intervju i *Nordlys*, Tromsø. Et intervju i *Stavanger Aftenblad* hadde overskriften «Tid til å se opp fra kjøttgrytene». *Fædrelandsvennen* i Kristiansand benyttet en del av bokens sluttord som sin leder, og *Valdres* i Fagernes gjenga forordet sammen med en artikkel om forfatteren. I Tønsberg, Wilhelmsens fødeby, hadde *Vestfold Arbeiderblad* et stort oppslag på ledersiden med overskriften: «Hver og en har mulighet til å gjøre noe...»

Tilstelninger i forskjellige byer har også rettet oppmerksomheten mot boken. På Eik lærerskole i Tønsberg holdt Wilhelmsen et foredrag om emnet: «Hva med framtida? Noen tanker om håp, kristen-

regjeringen gjorde, var å gi australnegerne undervisning på deres morsmål.»

Beazley hadde sammen med dr. Anton Skulberg, direktøren i Norsk institutt for næringsmiddelforskning, deltatt i den store MRA-konferansen i New Delhi i mars. Skulberg hadde der innbudt Beazley til å besøke Norge mens de var i Europa. Før de vender tilbake til Australia skal Beazleys delta i feiringen av hundreårsdagen for Frank Buchmans fødsel i Freudstadt, Tyskland, og i første del av sommerens konferanse i Caux.

Her i Norge traff Kim Beazley blant andre statsråd Bjartmar Gjerde og Senterpartiets formann, Gunnar Stålsett.

dom og marxisme». I Kristiansand var representanter fra forskjellige menigheter kommet sammen for å høre ham innlede om «Et kristent helhetssyn». Til en gruppe industrifolk fra både ledelse og klubbstyre snakket han om «Hvordan bidra til at økonomisk krise skaper økt samarbeid istedenfor økt splittelse?»

To folkehøgskoler har besluttet seg til å bruke *Mennesket og strukturene* i sitt undervisningsopplegg. «De tanker og idéer som legges frem, oversiktlig og strukturert, er helt sentrale for unge mennesker i kampen for å nå fram til et livssyn,» skriver rektor ved en av dem.

Forfatteren vil forsøke å få leserne til å tenke, og det tror jeg han kan greie. En inspirerende liten bok.

Halvor Eftedal i «Samhold-Velgeren», Gjøvik.

Hermed være boken anbefalt til alle dem som søker to timers kveik, mer vidsynt og tålsom enn de fleste.

Arild Haaland i «Bergens Tidende».

... bokens innerste budskap er å gi mennesker tro på at det nytter... En får et bestemt inntrykk av at forfatteren representerer idéer på marsj.

Ø. Rostad Woxeng i «Sørlandet», Kristiansand.

En liten perle av en bok for lesere som med åpne sinn vil reflektere over menneskets situasjon i dagens verden. Det er befriende å lese boken fordi forfatteren er så fri for bastante påstander og ideologisk båstenkning.

Hans N. Westhagen i «Hadeland», Brandbu.

Mennesket og strukturene er logisk godt bygd opp, og fører fram til en konklusjon vi kjenner fra før — nemlig håpet om en ny og bedre verden. Et håp vi aldri må miste. Boka bringer ikke noe nytt, men har heller sin verdi i at forfatteren gjennom sin viten har klart å samle uttalelser fra ledende statsmenn og filosofer over hele verden, og sette dem i en sammenheng. I så måte er *Mennesket og strukturene* et verdifullt bidrag i debatten.

O. M. E. i «Sunnmørsposten», Ålesund.

Hvem var Frank Buchman?

Av Nils Gösta Ekman

For førti år siden sto navnet Frank Buchman ofte på avisenes førstesider. Idag er hans navn nesten glemt, i hvert fall hos den yngre generasjon. Hvorfor?

En forklaring er at nøkkelpersoner i massemedia og andre maktsentra har kjent seg peronlig skremt av den åndelige og moralske utfordring som Buchman rettet til alle ansvarsbevisste mennesker foran en truende verdenskrise.

Da Frank Buchman døde i 1961 fikk undertegnede i oppdrag av redaksjonsledelsen i *Stockholms-Tidningen* å skrive en minneartikkel. Vel vitende om at emnet var kontroversielt, beflittet jeg meg på å skrive en saklig, balansert sammenfatning om Frank Buchmans livsinnsats. Av en eller annen grunn ble manuskriptet lagt frem for sjefsredaktøren, som forbød publisering. Ingenting måtte skrives om Frank Buchman. Noen nærmere motivering fikk jeg ikke.

Teorier omsatt i handling

Når den offentlige mørkleggingen privat ble forklart med at Buchman ikke hadde noe nytt å komme med og at han egentlig ikke hadde noen innflytelse, ble dette motsagt av heftigheten i angrepene fra innflytelsesrike motstandere. De bekreftet i virkeligheten vitnesbyrdene fra tusener av mennesker — også ledende politikere — i alle verdensdeler om at Frank Buchman faktisk hadde en innflytelse som få andre personligheter i dette århundre.

En annen og vesentlig forklaring på at Frank Buchmans livsinnsats hittil har vært så mørklagt er sikkert at han representerte et lederskap av en ny dimensjon. I mange henseender var han forut for sin tid. Vi burde ha bedre forutsetninger i dag enn for førti år siden å innse sannheten i Frank Buchmans budskap. Det gjelder ikke minst hans syn og svar på demokratiets problemer og muligheter.

Den som leser Frank Buchmans opptegnede taler for første gang, publisert under titelen *Bygg verden ny*, synes kanskje ikke de er så originale. Men hver gang man vender tilbake til dem, virker de nye og aktuelle.

I sitt forord til den franske utgaven av *Bygg verden ny* skrev den franske regjeringssjefen Robert Schuman: «Hadde det vært spørsmål om en ny plan for sosial velferd eller en ny teori som skal pålegges alle andre, ville jeg vært skeptisk. Men Moralsk Opprustning gir oss en livsfilosofi omsatt i handling. Frank Buchman har erklært krig mot materialismen og individualismen — den doble opprinnelsen til vår selviske splittelse og til sosial urett.»

Buchman hadde teologisk utdannelse og virket først som sosialarbeider, studentprest og misjonær.

«Bare de helt blinde eller helt egoistiske er fornøyd med verden som den er,» sa Frank Buchman. Han kjempet for forandring — men aldri på bekostning av andre. Som kristen revolusjonær hadde han erfart at bare den som lar seg konfrontere med sin egen skyld, kan bringe ekte forandring. På bildet: Over plenene i Oxford i 30-årene, sammen med en professor. (Frank Buchman t.h.)

Hans trogrunn var evangelisk kristendom, men hans verdensomspennende livsforvandlings- og forsoningsinnsats var økumenisk i en dimensjon som foregriper en ny epoke i religionshistorien. Det er ikke minst i dette globale perspektiv Caux i Sveits er blitt en unik møtesplass for mennesker av alle raser og religioner, klasser og nasjonaliteter.

Frank Buchmans innflytelse bygget ikke på noen ytre maktposisjon eller etablert autoritet. Hans lederskap og de modeller for fellesskap og samvirke som han eksperimenterte frem var demokratiske i en betydning som først er blitt aktualisert i de senere år i den almene debatten om grasrotdemokrati og

Forts. side 6

Hans viktigste budskap til vår tid

Av Victor Sparre

Frank Buchman står for meg ennå idag som litt av et mysterium.

Han var amerikansk prest, fundamentalist og puritaner, likevel var ikke hans mål en regligøs vekelse, men å rekke ut til millionene og forvandle verden, som han sa i Visby i 1938. Den gang var verden allerede for full fart inn i krig og massedrap.

Under inntrykkene fra massehysteriet i Tyskland og terror-regimet i Russland var det at Buchman fikk den paradoksale tanke at den neste store bevegelse i verden ville være en bevegelse for den åndelige og moralske opprustning av alle nasjoner.

Utviklingen syntes å gå en annen vei. Overalt ble nasjonene tvunget til å verge seg mot det barbari som ville ta makten. I kampen måtte vi ta i bruk våre fienders våpen og derved ble vi selv farget av de ideologier vi bekjempet. I massetenkningens fangarmer mistet vi endel av vår indre frihet. Mange av oss, også i MRA, pusterte våre liv ikke bare etter Guds frie ånd, men etter hverandre i lojalitet til en ideologi. Og dermed var vi på god vei til å rammes av den skjebne som så ofte rammer idealistiske bevegelser, nemlig å stivne i et mønster. Det var vel denne tendens som kunne få Buchman til å sukke en gang: «Jeg blir så trett iblant av disse MRA-folkene.»

Selv lærte jeg adskillig ved en reise Buchman sendte meg på til Øst-Europa i 1949. Det ble mitt første møte med en flokk ulykkelige, forvirrede omenn modige opposisjonelle, men først og fremst ble det et sjokkerende møte med det totalitære maktapparat og kraftutfoldelsen gjennom en manipulert folkemasse.

Til Buchman sa jeg ved hjemkomsten nesten i desparasjon at vi ville aldri klare å demme opp for denne flodbølgen, om ikke vi selv skapte lignende massebevegelser. Frank Buchman smilte bare og foreslo at han skulle sette meg et par dager i konsentrasjonsleir for å tenke.

Her er hva jeg har tenkt.

Verden må ledes av frie mennesker

Menneskeheten står ved sin viktigste skillevei. Den annen industrielle revolusjon er begynt. Maskinene tar snart over all produksjon og truer med å ville dirigere våre liv. Samfunnet er blitt så komplisert at det må styres av spesialister. Det blir vanskeligere og vanskeligere for mennesket å beholde et helhetssyn på tilværelsen. Den skaper-personlighet som faller utenfor systemet er det ikke bruk for mere. Alle tvinges til å tilpasse seg omgivelsene og bli lik alle andre.

Det står for meg som om det er menneskets sjel

som nu må reddes med inn i en ny tilværelse om verden fortsatt skal bestå.

Frank Buchmans siste ord før han døde var: «Jeg vil at verden skal ledes av mennesker som er ledet av Gud». Her tror jeg vi finner en hemmelighet. Verden må aldri bli ledet av ideologier eller av partier, men av mennesker som har tilegnet seg den indre frihet.

Den første gang Buchman presenterte seg for statsmennene i Folkeforbundet hadde han ved sin side et høyst originalt individ, nemlig Bill Pickle, en tidligere vagabond og brennevinsgauk, forøvrig også delvis neger. Denne mann var ikke en skolett politiker eller tenker, men han hadde en kvalitet som Buchman hadde et helt spesielt øye for: Han hadde den befriende utstråling av ærlig og redelig å være seg selv. Og han hadde den indre frihet som menneskeheten må finne frem til om den ikke skal ødelegge seg.

Idag snakker vi alle om menneskerettighetene, og det er rett og riktig, det er det viktigste spørsmål i vår tid. Vi skal kjempe for at disse rettigheter blir fundamentale i enhver utøvelse av samfunnsadministrasjonen. Men la ikke dette forhindre noen i å ta sine rettigheter i bruk med en gang. Når vi følger de beste egenskaper som er nedlagt i vår egen personlighet og lever som et skapende menneske med alt som er gitt oss, uten frykt for hva mennesker vil si, da har vi vunnet den indre frihet. Og denne frihet kan oppnås både i konsentrasjonsleirer eller under trykket av hva naboen vil si.

Dette står for meg som Buchmans viktigste budskap til vår tid. Han elsket det enkelte individ enten det var en enbetet kvinnelig kommunist fra Italia, eller en skoleinspektør fra Kina, eller en utenriksminister fra Frankrike.

Gud har ikke skapt menneskeheten. Han har skapt en uendelig rikdom av originale forskjelligartede individer, hver med sin helt spesielle oppgave blant oss.

Verden kan ikke bli frisk før det enkelte menneske finner seg selv og våger å være seg selv slik Gud har skapt ham.

Verden kan bare finne friheten igjen når det enkelte menneske i sitt indre blir fritt.

KORT TILBAKEBLIKK

Det som skjedde da Oxfordgruppen kom til Norge i 30-årene er beskrevet slik av den sveitsiske litteraturhistorikeren Professor Theopil Spoerri i boken
Forts. neste side

«Stilhetens dynamikk» (Forlag — Ny Verden, Distributør — Forlagssentralen, Oslo):

I 1934 vendte Frank Buchman tilbake til Europa. Han så kommunismens og fascismens fremmarsj som tidens utfordring.

Innbydelsen fra den norske stortingspresidenten C. J. Hambro ga ham anledning til å handle.

Hambro hadde truffet Buchman i Geneve mens han var president i Folkeforbundet, og så i hans budskap et element som Folkeforbundet manglet. «Vi har inntrykk av at disse menneskene har lyktes på fundamentale punkter hvor vi har sviktet,» sa han ved en lunsj for Buchman i Genève. «De har skapt et fellesskap mellom mennesker på tvers av landegrensene og politiske doktriner...»

Hambro ville nå invitere 100 av sine norske venner til et husmøte på Høsbjør. Buchman skulle komme med 30 av sine medarbeidere...

Istedet for 100 deltakere kom det tusen. Buchman brakte 200 medarbeidere, ikke 30. Alle senger i omegnen var belagt.

Seirende liv

Her kom folk fra presse, politikk og næringsliv. Det som skjedde på husmøtet ble snart kjent ut over landet. Konflikter i næringslivet ble forhindret i en forsonlig ånd. Kongen var slått over at radio-preknene var blitt merkbart bedre siden Oxford-gruppen kom. (Se Arne Fjellbu: «En biskop ser tilbake»). Ronald Fangen, Forfatterforeningens tidligere formann, kom til Høsbjør rustet med en bunke kriminalromaner og en flaske whisky. Han fikk ikke bruk for noen av delene. «Oxford-gruppens betydning ligger i at den har brakt oss en enkel og klar kristendom,» sa han. «Som hos de første kristne er den full av seirende liv, glede og nytt fellesskap.» Biskop Bergravs ord om at dette var «den største åndelige bevegelse siden reformasjonen» vakte oppsikt i de andre nordiske land.

Oxfordgruppen rustet oss

Døren til Danmark ble åpnet av den norske journalisten Fredrik Ramm. Han var blitt internasjonalt kjent som den eneste journalist som fløy med Roald Amundsen over Nordpolen. Hans bitre artikler mot danskene under striden om Grønland hadde gjort ham forhatt i Danmark. Da han etter Høsbjør-møtet offentlig ba danskene om tilgivelse og søkte forsoning, åpnet dørene i København seg for Frank Buchman og Oxford-gruppen.

Vinteren 1935 tok Buchman med seg et team på 500 medarbeidere til København.

Fredrik Ramm var et eksempel på den kraft som beveget Skandinavia i disse dagene. Da han satt i et tysk Gestapo-fengsel og allerede var døden nær, sa han til en venn, den eneste som fikk besøke ham en gang under hans lange opphold i enecelle: «Selv når jeg er alene, føler jeg meg ikke ensom. Alt det jeg har lært i Oxford-gruppen, har bestått prøven. Heller i fengsel med Gud enn i frihet uten ham.»

I april 1945, elleve år etter Frank Buchmans første besøk i Norge, talte biskopen i Trondheim, Arne Fjellbu, i St. Martin in the Fields-kirken i London. «Jeg ønsker å stadfeste offentlig at grunnlaget for den norske kirkens forente motstand mot nazismen ble lagt av Oxford-gruppen,» sa han. I et presseintervju tilføyet han: «Oxford-gruppens komme til Norge var en forsynets inngripen, som Dunkirk og the Battle of Britain... Det hjalp til å slå bro over kløften mellom religion og folk. Vi har kjempet mot noe mer enn en væpnet armé. Vi har kjempet mot den gudløse materialismen, Oxford-gruppen rustet oss til å kjempe for en kristen ideologi.»

Hvem var Frank Buchman?

Forts. fra side 4

medbestemmelse, og i den unge generasjonens protester mot all ytre selvtekt og påtvunget autoritet. Den nå så aktuelle etterlysningen av moralske normer i skolen, rettsvesenet, politikken og andre mer eller mindre kaotiske kriseområder, kan for den innvidde virke som et ekko av Frank Buchmans budskap. Men det må understrekes at Buchman aldri var noen «moralist» i den negative betydning at han trodde seg i stand til å løse ømtålelige moralske problemer ved å presse dem med psykologisk vold inn i en trang og firkantet regelramme. I den moralske opprustning han så som sitt kall henviste han ikke til noen ytre tradisjonelle eller spesielle autoriteter, aller minst seg selv. Han viste i stedet til den indre åndelige og moralske autoritet som hvert menneske kan høre i sin egen samvittighet — hvis vedkommende vil lytte til den i stillhet og adlyde. Det var det samme råd Jesus ga (Luk. 12:57): «Hvorfor lar dere ikke deres indre dømme om hva som er rett?»

For mennesker som bare regner med materielle, økonomiske og «realpolitiske» maktfaktorer — og eventuelt vold — er det vanskelig å erkjenne at det finnes en åndelig og moralsk innflytelse gjennom uegennyttige enkeltmennesker og grupper som på eget ansvar våger å ta initiativ og åpne nye veier og muligheter til forsoning og løsninger der «realpolitikere» står maktesløse.

Det var derfor ikke merkelig at mektive motstandere ante dunkle økonomiske og politiske interesser bak Frank Buchmans ubestridelige innflytelse. Og selv om alle slike insinuasjoner viste seg grunnløse, har materialistisk innstilte mennesker vanskelig for å forstå den økonomiske tankegang som Frank Buchman konsekvent praktiserte: Han samlet aldri noen fond og nølte aldri med å starte en aksjon selv om pengene ikke var tilgjengelige. Han var overbevist om at «der hvor Gud leder gir han også midlene», og han fikk alltid rett.

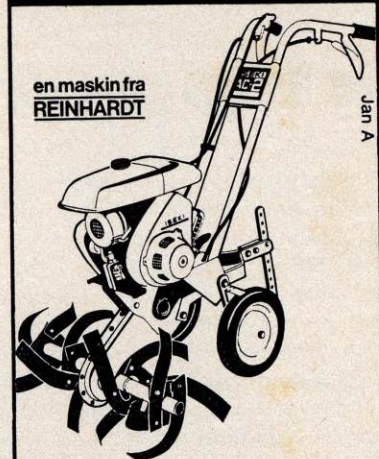
Frank Buchmans inspirasjonsarv har hittil ikke materialisert seg i noen ny verdensorganisasjon med etablerte leder. Menneskelig sett betyr det en risiko for at arven når som helst kan forspilles. Den må leve og virke videre i enkeltmennesker.

Hundreårsdagen for Frank Buchmans fødsel aktualiserer også en annen risiko: at pioneren forvandles av sine etterkommere til en legendarisk skikkelse, opphøyd over menneskelige feil og svakheter. Det er betryggende at innbyderne til verdensmøtet i Freudstadt 2.—4. juni ikke planlegger et tilbakeskuede jubileum, men en samling foran de avgjørende beslutninger som «folkene og deres regjeringer nå står overfor, ved en korsvei for menneskeheten der alt står på spill».

Bruk
kvalitetsprodukter
fra

A S SABA

ISEKI
fresende japaner

Hagejordsfreser - bygget med japanernes sans for detaljer og kvalitet. Lettstartet. Lydsvak. Meget lettjørt.

REINHARDT

Reinhardt Maskin AS 4601 Kristiansand S
Avdeling Oslo: Hvamvn. 1, 2013 Skjetten

SVAKSTRØM ER VÅR STYRKE

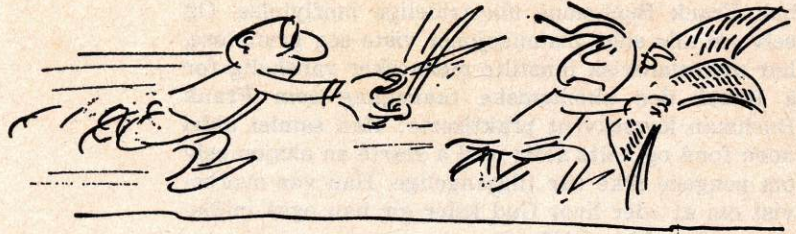
Vår spesialitet:

Alt materiell for
avslutning av
svakstrømskabler

80 år som spesialforretning
i svakstrømsbransjen

O. ØSTMO A.S

Rådhusgt. 3, Oslo 1

klippet

Hvordan kan vi i en tid da mange gjenoppdager Den hellige Ånd, leve slik at vi utfyller hverandre i stedet for å utelukke hverandre?

Blant de unge som jeg lytter til i Taizé, styrker de unge fra den såkalte karismatiske vekkelser ofte mitt hjerte. Men jeg holder det for nødvendig å si dem: Som jeg forsøker å forstå hva Den hellige Ånd vil si kirken gjennom dere, så må også dere forsøke å finne ut hva Den hellige Ånd sier gjennom andre som ser tingene fra en helt annen synsvinkel, som f. eks. ut fra en uegennyttig politisk kamp. Lytt, forstå!

Broder Roger Schütz, prior i Taizé-klosteret i Frankrike, i boken «Oppbrudd mot det uvisse».

Dernest fortelles i 1. Mosebok at Gud gir mann og kvinne i oppdrag å legge under seg jorden og herske over skaperverket, det vi kaller kulturoppdraget. Det fremgår av Bibelen at dette skal de gjøre som Guds forvaltere på jorden...

Det har iblant sett ut som om man har tenkt at forvalteransvaret er særlig mannens sak, mens tjeneste er særlig kvinnens sak. Men ut fra Bibelen er dette to sider av livet som er uløselig knyttet sammen. Og det er like viktig at kvinnen blir klar over sitt forvalteransvar som at mannen blir bevisst at også han både i hjem og samfunn skal være en tjener for sine medmennesker. Det å være tjener hører faktisk med til vårt menneskeverd og likeverd, fordi det er på den måten vi skal etterfølge Kristus. Og det er gjennom tjeneste for andre vi skal realisere oss selv...

Jeg tror at formaningene til kvinnen om **underordning** er en formaning til en bestemt holdning som

kvinnen skal ha i sitt ekteskap. Det blir den enkelte kvinnes egen sak å finne ut hvilke konkrete uttrykk en slik holdning skal få i hennes liv og ekteskap...

Når kvinnen slik selv er ansvarlig for å trekke de praktiske konsekvenser av underordningsformaningene, da svekker det... ikke hennes status som et myndig, ansvarlig og likeverdig menneske. Jeg vil kalle denne form for underordning **myndig underordning**, i motsetning til en forståelse som virker umyndiggjørende på kvinnen. Ut fra kristen tro er dessuten både mann og kvinne underordnet Gud og hans autoritet. Ingen av dem har «selvbestemmelse».

Tanken om at mann og kvinne begge er Guds forvaltere... får spesiell betydning innen ekteskapet. Det står i Bibelen om to ektefeller at de skal være ett kjød (gammel overs.) eller ett (ny overs.). Dette... betyr noe langt mer enn seksuelt fellesskap. Etter mitt skjønn er en meget viktig side her et felles forvalteransvar: at ektefellene ikke bare hver for seg har ansvar for sitt liv og sine ressurser (dvs. evner, krefter og forskjellige muligheter), men at de begge har ansvar også for den annens ressurser.

Cand. theol. Else Skagestad Aalen i Aftenpostens kronikk 3.5.78: «Bibelske perspektiver på likestilling».

Jag börjar bli tveksam på mig själv. Förr tyckte jag att en viss elev borde skärpa sig på lektionerna, men nu säger man mig att jag ska vara tacksam att han kommer til skolan överhuvudtaget.

Hjertesukk fra en svensk lærer.

Ny Verden vil fremme: En åndelig og moralsk opprustning. Solidaritet mellom enkeltmennesker og nasjoner. En revolusjon under Jesu Kristi Kors, som vil omskape verden. Individets og samfunnets forandring. Absolutte moralnormer: ærlighet, renhet, uselvishet og kjærlighet.

INFORMASJON OM MORALSK OPPRUSTNING

Utkommer med 11 nummer i året.

I redaksjonen:
Eva Riise Hanssen - ansvarlig red.
Anders Eskeland
Einar Engebretsen
Jens J. Wilhelmsen
Inge Mannsåker
Sturla Johnson
Keld Jørgensen (Danmark)

ABONNEMENTSPRIS for et år
Norge kr. 40,-
Danmark dkr. 32,-
Løssalg i Norge kr. 2,50

Redaksjonens adresse:
Postboks 3018, Elisenberg, Oslo 2
Tlf. 02/44 64 78 — Postgiro 5 12 57 94

Danmark:
Postboks 312
1502 København V. Postgiro 18 51 51

Sverige:
Sveavägen 34, 6., 111 34 Stockholm
Tlf. 08/10 34 56

Trykkeri: Brødr. Tengs, Oslo

Utgiver: Stiftelsen Moralsk Opprustning
NY VERDEN